

STANOWISKO
XXII Zgromadzenia Ogólnego
Związku Powiatów Polskich
Kołobrzeg, 11 maja 2017 r.

w sprawie roli powiatów w zapewnieniu bezpieczeństwa obywateli

Jednym z ważniejszych, jeśli nie najważniejszym zadaniem demokratycznego państwa prawa jest zapewnienie jego obywatelom bezpieczeństwa. Bezpieczeństwo to musi być rozumiane szeroko - jako brak zagrożeń, *stan niezagrożenia* (SJP PWN, red. W Doroszewski, www.sjp.pwn.pl). Rola państwa polega zatem m.in. na zabezpieczeniu integralności granic i suwerenności (bezpieczeństwo zewnętrzne państwa), zapewnieniu porządku publicznego oraz zgodnego z prawem działania organów państwa, odwracaniu niebezpieczeństw uniemożliwiających normalne funkcjonowanie jednostki w społeczeństwie.

Powiaty odgrywają i zawsze odgrywały niezmiernie istotną rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa Obywatelom Naszego Kraju. Jak powszechnie wiadomo, od średnio-wiecznej podstawową funkcją starostów było ściganie przestępstw, zapewnienie spokoju wewnętrznego i organizowanie sprawnie działającego wymiaru sprawiedliwości. W dawnej Polsce nie istniały zorganizowane instytucje czy służby centralne czuwające nad bezpieczeństwem państwa i obywateli oraz porządkiem publicznym. Trzeba zatem przyznać, że poczucie odpowiedzialności za bezpieczeństwo Obywateli Polski leży w naturze starostów, jest podstawą istnienia i priorytetem działania powiatów, popartym nieocenionym doświadczeniem i tradycją. Do tego właśnie doświadczenia i tradycji odwołali się rządzący, przywracając w 1999 roku samorząd powiatowy. W uzasadnieniu do ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym, wyartykułowano dwie trafne tezy definiujące istotę powiatów. Po pierwsze, powiaty charakteryzują się *indywidualizacją administrowania, przez uwzględnienie specyficznych cech wspólnoty powiatowej, po drugie zaś, są łącznikiem między gminą a administracją rządową*. Dlatego powierzenie powiatom zadań z zakresu bezpieczeństwa w formie modelu administracji zespolonej wydaje się uzasadnione, naturalne, wręcz intuicyjne. Bezpieczeństwo państwa, bezpieczeństwo publiczne, bezpieczeństwo obywateli, jak żadna inna dziedzina wymaga współpracy i połączenia elementów samorządowych i rządowych.

Niestety bardzo szybko po roku 1998 pojawiły się silne tendencje do osłabienia znaczenia powiatów w sferze bezpieczeństwa publicznego – najlepszym tego

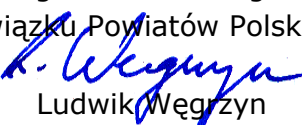
przykładem było całkowite wyłączenie spod zespolenia inspekcji weterynaryjnej. Tendencje te w ostatnim czasie wyraźnie się nasiliły.

Niepokój Związku Powiatów Polskich budzą ostatnie decyzje rządzących, prowadzące nieuchronnie do zmarginalizowania znaczenia powiatów w zapewnianiu bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej i Jej Obywatelom. Zauważalne jest niebezpieczne wręcz zjawisko odbierania kompetencji samorządom, likwidowania instytucji powiatowych i tworzenia w ich miejsce specjalnych jednostek administracji centralnej. Należy zwrócić uwagę m.in. na procedowany projekt zmiany ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej odbierający starostom m.in. uprawnienia do powoływania powiatowych inspektorów sanitarnych, czy przewidujący likwidację powiatowych inspektoratów nadzoru budowlanego i wprowadzenie inspektoratów okręgowych w formie administracji niezespolonej, projekt Kodeksu urbanistyczno-budowlanego.

Związek Powiatów Polskich z uwagą obserwuje i analizuje postęp prac nad ww. propozycjami, a swoimi przemyśleniami dzieli się z przedstawicielami strony rządowej i parlamentarzystami. Do każdego projektu zmian zgłaszane są konstruktywne uwagi i konkretne wnioski, które umożliwiłyby osiągnięcie celów nowelizacji w sposób zadowalający zarówno stronę rządową, samorządową, a ponad wszystko Obywateli Rzeczypospolitej Polskiej. Wskazać bowiem należy, że projektodawcy każdorazowo ustanawiając administrację niezespoloną w miejsce administracji zespolonej, nie przytaczają żadnych argumentów przemawiających za wyższością tego pierwszego modelu, nie podają rzetelnych danych statystycznych, konkretnych wyliczeń i prognoz uzasadniających wprowadzenie proponowanych zmian i osiągnięcie oczekiwanego celu. Takie podejście do tworzenia prawa nakazuje wnioskować, że procedowane nowelizacje mają charakter wyłącznie polityczny.

W związku z powyższym wskazać należy, że Związek Powiatów Polskich wyraził i zawsze będzie wyrażał **stanowczy sprzeciw** wobec każdej propozycji osłabienia roli samorządu w wykonywaniu zadań dla dobra Rzeczypospolitej Polskiej i Jej Obywateli. Wyeliminowanie powiatu z działań zapewniających bezpieczeństwo jego społeczności jest całkowicie bezzasadne i szkodliwe. Wprowadza niepotrzebny chaos i generuje koszty, nie gwarantując poprawy stanu obecnego. Rzeczpospolita Polska ma realizować swój podstawowy cel – zapewniać bezpieczeństwo Obywateli. Ma to robić skutecznie, najlepiej jak tylko jest to możliwe. Trudno wyobrazić sobie bardziej skuteczne wykonywanie ww. zadań niż przez powiaty – jednostki samorządu terytorialnego powołane specjalnie w tym celu, posiadające wielowiekową praktykę, znające charakterystykę społeczności danego terenu, przez lata współpracujące efektywnie z administracją centralną. W trosce o bezpieczeństwo nas wszystkich apelujemy, aby czerpać z dorobku poprzednich pokoleń i docenić naukę historii – współpraca rządu i samorządu jest absolutną koniecznością dla skutecznego zapobiegania zagrożeniom każdego rodzaju.

Przewodniczący
XXII Zgromadzenia Ogólnego
Związku Powiatów Polskich

Ludwik Węgrzyn